

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра геодезії та землеустрою

**«Затверджую»
Завідувач кафедри
геодезії та землеустрою**

Ю.Л. Скляр

“16” червня 2020 р

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(СИЛАБУС)**

ВБ 19. Планування використання земель населених пунктів

Спеціальність: 193 «Геодезія та землеустрій»

**Освітня програма: 193 «Геодезія та землеустрій» освітній ступінь
«Бакалавр»**

Факультет: Юридичний

2020-2021 навчальний рік

Робоча програма з **Планування використання земель населених пунктів**
для студентів спеціальності **193 «Геодезія та землеустрій»**

Розробник: к. б. н., доц. кафедри геодезії та землеустрою
Скляр Ю.Л.

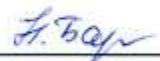

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри землевпорядкування та кадастру.
Протокол від 16 червня 2020 року № 12

Завідувач кафедри Ю.Л. Скляр

Погоджено:

Гарант освітньої програми М.А. Малашевський

Декан факультету С.І. Запара

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

Зареєстровано в електронній базі: дата: 26.06. 2020 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3/3	Галузь знань: 19 Архітектура та будівництво	<i>За вибором</i>	
	Спеціальність: 193 «Геодезія та землеустрій» (шифр і назва)		
Модулів – 2		Рік підготовки:	
Змістових модулів: 4		2020 – 2021 н.р.	
		Курс	
		4	5
		Семестр	
		7-й	9-й
Загальна кількість годин – 90/90	Освітній ступінь: <i>бакалавр</i>	Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,4 самостійної роботи студента - 3		16 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		30 год.	6 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		44 год.	74 год.
	Індивідуальні завдання:		
	-		
	Вид контролю: <i>іспит.</i>		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання 51/49 (46/44)

для заочної форми навчання 17/83 (16/74)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: метою вивчення дисципліни є теоретична і практична підготовка студентів до практичної діяльності, спрямованої на організацію раціонального використання земель населених пунктів.

Завдання: вивчити основні аспекти історії розвитку населених пунктів, формування містобудівних концепцій, принципів та правил розпланування території сучасних населених пунктів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: основні поняття архітектурної діяльності та її роль в організації планувальної структури міст; значення містобудування та його теорії в сучасному суспільстві; вимоги до архітектурних проектів; еволюцію міських поселень; особливості і тенденції розвитку сучасних населених пунктів; поняття стилю в архітектурі; ознаки міських агломерацій; підходи та вимоги до зонування населених пунктів.

вміти: оцінювати та аналізувати особливості і тенденції розвитку сучасних населених пунктів; оцінювати та аналізувати архітектурну діяльність при організації планувальної структури міст; проводити зонування земель населених пунктів, визначати і оцінювати перспективи розвитку транспортних мереж, аналізувати генеральні плани та надавати пропозиції щодо оптимізації використання земель населених пунктів.

3. Програма навчальної дисципліни

(затверджена Вченою радою Сумського національного аграрного університету, протокол від 25 лютого 2019 р. № 9)

VII семестр

Модуль 1. Основні положення методології планування використання земель населених пунктів. Значення містобудування та його теорії в сучасному суспільстві.

Змістовий модуль 1. Архітектурна діяльність та містобудування.

Тема 1. Основні положення. Поняття архітектурної діяльності та її роль в організації планувальної структури місті комплексного впорядкування територій. Основні положення. Поняття містобудівельної діяльності. Завдання планування використання земель населених пунктів. Містобудування як архітектурна спеціальність. Урбанізація в умовах ринкової економіки.

Тема 2. Значення містобудування та його теорії в сучасному суспільстві. Вимоги до архітектурних проектів. Поняття містобудування та його зв'язок з соціально-економічними процесами. Архітектурний проект як комплексна система. Взаємозв'язок архітектури і будівництва.

Змістовий модуль 2. Історія та сучасні тенденції розвитку населених пунктів.

Тема 3. Еволюція міських поселень. Основні центри виникнення міст. Міста давньої Греції та Риму. Міста давнього Єгипту. Давні міста інших регіонів.

Тема 4. Особливості і тенденції розвитку сучасних населених пунктів. Позаміський відпочинок. Вимоги до його організації. Паркові дороги і сучасні вимоги до них. Рушійні сили розвитку сучасних населених пунктів. Основні тенденції розвитку сучасних населених пунктів.

Модуль 2. Генеральні плани населених пунктів та їх функціональне зонування.

Змістовий модуль 3. Розселення населення. Генеральні плани населених пунктів.

Тема 5. Розселення і його зв'язок з використанням земель населених пунктів. Чинники, що впливають на розселення. Форми розселення. Системи розселення. Проектна документація з районного планування.

Тема 6. Міські агломерації. Генеральні плани. Поняття “агломерація”. Різноманітність агломерацій і умови їх виникнення. Функції міст та агломерацій. Генеральні плани: вимоги до них і значення.

Змістовий модуль 4. Зонування та розпланування території населених пунктів.

Тема 7. Функціональне зонування території міста. Поняття функціонального зонування. Основні функціональні зони. Планувальна структура міст. Вимоги до транспортної мережі.

Тема 8. Сельбищна територія міста. Планувальна структура, складові та можливе розташування в системі міста. Сельбища територія міста. Планувальна структура, складові та можливе розташування в системі міста. Житлова забудова та її роль у формуванні міського середовища. Проблеми реконструкції, модернізації і збереження історичної забудови.

Тема 9. Основні зони в межах міст. Промислова зона міста. Складська зона. Планувальна структура та розташування в системі міста. Зона зовнішнього транспорту.

Тема 10. Транспортне забезпечення населених пунктів. Зона зовнішнього транспорту. Приміська зона. Вирішення екологічних питань.

Тема 11. Громадський центр міста. Організація мережі культурно-побутового обслуговування. Громадські центри міста. Загальноміський центр. Організація мережі культурно-побутового обслуговування. Навчально – виховні установи. Установи культури, мистецтва та культури. Установи охорони здоров'я, спортивні, фізкультурно-оздоровчі та масового відпочинку і туризму. Підприємства торгівлі, громадського харчування, побутового обслуговування та комунального господарства.

Тема 12. Житлова забудова в межах населених пунктів. Визначення земель житлової та громадської забудови. Використання земель житлової та громадської забудови. Земельні ділянки для будівництва та обслуговування жилого будинку, господарських будівель і гаражного будівництва.

Тема 13. Детальне розпланування центральної частини сільського населеного пункту. Пояснювальна записка. Індивідуальний план детального розпланування центральної частини (житлового кварталу, мікрорайону) населеного пункту.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	Усь о- го	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	ла б	ін д	с.р .		л	п	ла б	ін д	с.р .
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Основні положення методології планування використання земель населених пунктів. Значення містобудування та його теорії в сучасному суспільстві.												
Змістовий модуль 1. Архітектурна діяльність та містобудування.												
Тема 1. Основні положення. Поняття архітектурної діяльності та її роль в організації планувальної структури місті комплексного впорядкування територій.	6	2	4			-	2	2	-			-
Тема 2. Значення містобудування та його теорії в сучасному суспільстві. Вимоги до архітектурних проектів.	6	2	4			-	4	2	2			-
Разом за змістовим модулем 1	12	4	8			-	6	4	2			-
Змістовий модуль 2. Історія та сучасні тенденції розвитку населених пунктів.												
Тема 3. Еволюція міських поселень.	2	-	2			-	10	-	-			10
Тема 4. Особливості і тенденції розвитку сучасних населених	10	2	4			4	4	2	2			-

пунктів.												
Разом за змістовим модулем 2	12	2	6			4	14	2	2			10
Модуль 2. Генеральні плани населених пунктів та їх функціональне зонування.												
Змістовий модуль 3. Розселення населення. Генеральні плани населених пунктів.												
Тема 5. Розселення і його зв'язок з використанням земель населених пунктів.	10	2	4			4	12	2	-			10
Тема 6. Міські агломерації. Генеральні плани.	12	2	4			6	10	-	-			10
Разом за змістовим модулем 3	22	4	8			10	22	2	-			20
Змістовий модуль 4. Зонування та розпланування території населених пунктів.												
Тема 7. Функціональне зонування території міста.	4	2	2			-	2	-	2			-
Тема 8. Сельбищна територія міста. Планувальна структура, складові та можливе розташування в системі міста.	4	2	2			-	2	2	-			-
Тема 9. Основні зони в межах міст.	4	2	2			-	10	-	-			10
Тема 10. Транспортне забезпечення населених пунктів.	4	-	-			4	10	-	-			10
Тема 11. Громадський центр міста. Організація мережі культурно-побутового обслуговування.	8	-	2			6	4	-	-			4
Тема 12. Житлова забудова в межах населених пунктів.	10	-	-			10	10					10

Тема 13. Детальне розпланування центральної частини сільського населеного пункту.	10	-	-			10	10					10
Разом за змістовим модулем 4	36	12	12			30		2	2			44
Усього годин	90	16	30			44	90	10	6			74

5. Теми та план лекційних занять
(для денної форми навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Основні положення. Поняття архітектурної діяльності та її роль в організації планувальної структури місті комплексного впорядкування територій. 1. Основні положення. 2. Поняття містобудівельної діяльності. 3. Завдання планування використання земель населених пунктів. 4. Містобудування як архітектурна спеціальність. 5. Урбанізація в умовах ринкової економіки.	2
2	Тема 2. Значення містобудування та його теорії в сучасному суспільстві. Вимоги до архітектурних проектів. 1. Поняття містобудування та його зв'язок з соціально-економічними процесами. 2. Архітектурний проект як комплексна система. 3. Взаємозв'язок архітектури і будівництва.	2
3	Тема 4. Особливості і тенденції розвитку сучасних населених пунктів. 1. Позаміський відпочинок. Вимоги до його організації. 2. Паркові дороги і сучасні вимоги до них. 3. Рушійні сили розвитку сучасних населених пунктів. 4. Основні тенденції розвитку сучасних населених пунктів.	2
4	Тема 5. Розселення і його зв'язок з використанням земель населених пунктів. 1. Чинники, що впливають на розселення. 2. Форми розселення. 3. Системи розселення. 4. Проектна документація з районного планування.	2
5	Тема 6. Міські агломерації. Генеральні плани. 1. Поняття "агломерація". 2. Різноманітність агломерацій і умови їх виникнення. 3. Функції міст та агломерацій. 4. Генеральні плани: вимоги до них і значення	2

6	Тема 7. Функціональне зонування території міста. 1. Поняття функціонального зонування. 2. Основні функціональні зони. 3. Планувальна структура міст 4. Вимоги до транспортної мережі.	2
7	Тема 8. Сельбищна територія міста. Планувальна структура, складові та можливе розташування в системі міста. 1. Сельбищна територія міста. 2. Планувальна структура, складові та можливе розташування в системі міста. 3. Житлова забудова та її роль у формуванні міського середовища. 4. Проблеми реконструкції, модернізації і збереження історичної забудови.	2
8	Тема 9. Основні зони в межах міст. 1. Промислова зона міста. 2. Складська зона. Планувальна структура та розташування в системі міста.	2
	Разом	16

5. Теми та план лекційних занять
(для заочної форми навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Основні положення. Поняття архітектурної діяльності та її роль в організації планувальної структури місті комплексного впорядкування територій. 3. Основні положення. 4. Поняття містобудівельної діяльності. 3. Завдання планування використання земель населених пунктів. 4. Містобудування як архітектурна спеціальність. 5. Урбанізація в умовах ринкової економіки.	2
2	Тема 2. Значення містобудування та його теорії в сучасному суспільстві. Вимоги до архітектурних проектів. 4. Поняття містобудування та його зв'язок з соціально-економічними процесами. 5. Архітектурний проект як комплексна система. 6. Взаємозв'язок архітектури і будівництва.	2
3	Тема 4. Особливості і тенденції розвитку сучасних населених пунктів. 5. Позаміський відпочинок. Вимоги до його організації. 6. Паркові дороги і сучасні вимоги до них.	2

	7. Рушійні сили розвитку сучасних населених пунктів. 8. Основні тенденції розвитку сучасних населених пунктів.	
4	Тема 5. Розселення і його зв'язок з використанням земель населених пунктів. 1. Чинники, що впливають на розселення. 2. Форми розселення. 3. Системи розселення. 4. Проектна документація з районного планування.	2
5	Тема 8. Сельбищна територія міста. Планувальна структура, складові та можливе розташування в системі міста. 1. Сельбищна територія міста. 2. Планувальна структура, складові та можливе розташування в системі міста. 3. Житлова забудова та її роль у формуванні міського середовища. 4. Проблеми реконструкції, модернізації і збереження історичної забудови.	2
	Разом	10

6. Теми практичних занять
(денна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Класифікація населених пунктів.	2
2	Розрахунок чисельності населення в сільському населеному пункті на перспективу.	2
3	Розрахунок житлового будівництва.	4
4	Розрахунок культурно-побутового будівництва.	2
5	Розрахунок площі території під виробничо-господарське будівництво	2
6	Попередній розрахунок площі території під населений пункт.	4
7	Функціональне зонування території.	2
8	Визначення місця розміщення і площі санітарно-захисної зони.	2
9	Територіально-планувальна і композиційна основа житлової і виробничої зон.	2
10	Проектування вуличної мережі.	2
11	Будівельне зонування та розміщення закладів обслуговування.	4
12	Баланс території населеного пункту і техніко-економічна оцінка проекту.	2
	Разом	30

6. Теми практичних занять
(заочна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Розрахунок житлового будівництва.	2
2	Попередній розрахунок площі території під населений пункт.	2
3	Функціональне зонування території.	2
	Разом	6

7. Самостійна робота
(денна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Особливості і тенденції розвитку сучасних населених пунктів.	4
2	Розселення і його зв'язок з використанням земель населених пунктів.	4
3	Міські агломерації. Генеральні плани	6
4	Громадський центр міста. Організація мережі культурно-побутового обслуговування.	10
5	Житлова забудова в межах населених пунктів.	10
6	Детальне розпланування центральної частини сільського населеного пункту.	10
	Разом	44

7. Самостійна робота
(заочна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Еволюція міських поселень	10
2	Розселення і його зв'язок з використанням земель населених пунктів.	10
3	Міські агломерації. Генеральні плани	10
4	Основні зони в межах міст.	10
5	Транспортне забезпечення населених пунктів	10
6	Громадський центр міста. Організація мережі культурно-побутового обслуговування.	4
7	Житлова забудова в межах населених пунктів.	10
8	Детальне розпланування центральної частини сільського населеного пункту.	10
	Разом	74

8. Методи навчання

1. Методи навчання за джерелом знань:

- 1.1. *Словесні*: розповідь, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, робота з книгою.
- 1.2. *Наочні*: демонстрація, ілюстрація.
- 1.3. *Практичні*: практична робота.

2. Методи навчання за характером логіки пізнання.

- 2.1. *Аналітичний*
- 2.2. *Методи синтезу*
- 2.3. *Індуктивний метод.*

3. Методи навчання за характером та рівнем самостійної розумової діяльності студентів.

- 3.1. *Частково-пошуковий (евристичний)*
- 3.2. *Репродуктивний*
- 3.3. *Пояснювально-демонстративний*

4. Активні методи навчання - використання технічних засобів навчання, самооцінка знань, імітаційні методи навчання (побудовані на імітації майбутньої професійної діяльності), використання навчальних та контролюючих тестів, використання конспектів лекцій .

9. Методи контролю

1. Рейтинговий контроль за 100-бальною шкалою оцінювання ЄКТС
2. Проведення проміжного контролю протягом семестру (проміжна атестація)
3. Полікритеріальна оцінка поточної роботи студентів:
 - рівень знань, продемонстрований на практичних заняттях;
 - активність під час обговорення питань, що винесені на заняття;
 - результати виконання та захисту практичних робіт;
 - експрес-контроль під час аудиторних занять;
 - самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань;
 - результати тестування;
 - письмові завдання при проведенні контрольних робіт.

**10. Розподіл балів, які отримують студенти при
(для денної форми навчання)**

Поточне тестування та самостійна робота								С Р С	Разом за модулі та СРС	Ате - ста - ція	Підсумко вий тест - екзамен	Су- ма
Модуль 1 – 20 балів				Модуль 2 – 20 балів								
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	15	55 (40+15)	15	30	100
5	5	5	5	5	5	5	5					

**10. Розподіл балів, які отримують студенти при
(для заочної форми навчання)**

Поточне тестування та самостійна робота								С Р С	Разом за модулі та СРС	Підсумко вий екзамен	Су- ма
Модуль 1 – 20 балів				Модуль 2 – 20 балів							
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	30	70 (40+30)	30	100
5	5	5	5	5	5	5	5				

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Планування використання земель населених пунктів. Конспект лекцій. Суми, 2019 р. – 76 с.
2. Планування використання земель населених пунктів. Методичні вказівки щодо проведення практичних занять. Суми, 2019 р. – 56 с.
3. Планування використання земель населених пунктів. Методичні вказівки для самостійної роботи. Суми, 2019 р. – 53 с.

12. Рекомендована література

Базова

1. Лоїк Г.К., Тарасюк І.Г., Степанюк А.В., Смолярчук М.В. Розпланування та забудова території сільських населених пунктів і фермерських господарств. Навчальний посібник. - К.: Арістей, 2009 - 344 с.
2. Дідик В.В., Павлів А.П. Планування міст. – Львів, 2006. – 412 с.
3. Безродній Т.Т. Архітектурні терміни – К., 1993. – 272 с.
4. Мардер А.П., Євреїнов Ю.М. та ін. Архітектура: короткий довідник. – К., 1995. – 272 с.
5. Г.К. Лоїк, Тарасюк І.Г., Паламарчук Л.В. Методичні рекомендації - еталон для виконання курсового проекту. Розпланування забудова території населених пунктів. Метод, рекомендації. К.: ВПС ДП «Інститут землеустрою», 2007. - 39 с.
6. Планування та забудова сільських населених місць. Методичні вказівки для складання курсового проекту студентами факультету землевпорядкування. Укладачі: Максименко В.А., Гора І.М., Київ, 1998 р.
7. Теоретичні засади зонування земель в Україні. / Дорош О.С., Мартин А.Г., Осипчук С.О., Лоїк Г.К./ К.: МВЦ «Медіаінформ». –2011. – 183с..

Допоміжна

1. Закон України "Про планування та забудову території*" (від 6.04.2000 р., № 1644-III);
2. Закон України "Про регулювання містобудівної діяльності". - м. Київ, 17 лютого 2011 р., №3038-IV;
3. ДБН Б. 2.4. - 1 - 94 Планування і забудова сільських поселень. - К.: Укрархбудінформ, 1994. - 94 с;
4. ДБН 360-9244. Містобудування. Планування і забудова міських та сільських поселень. - К.: 2002. - 107 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Каталог нормативних документів у галузі будівництва і промисловості будівельних матеріалів (20.05.2015 р.) <http://www.yatsinxom.ua/standard/derzha\-n-san-tam-pravila-planuvannya-ta-zabudovi-naselenikh-punkt-v>
2. Сайт для землевпорядників (20.05.2015 р.) <http://www.zemres.com/forum/viewtopic.php?f=86&t:=1594>

3. Планування території населених пунктів (20.05.2015 р.)
<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1699-14>
4. Державні санітарні норми і правила (20.05.2015 р.)
<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=z0379-96>
5. Планування населених пунктів (20.05.2015 р.)
http://www.health.oov.ua/4vww.nst/93201abG094tel4c2256b880046527e/6788i3_780ce1693dc2256b8800468b3a?OpenDocument
6. Особливості правового режиму земель у межах населених пунктів (20.05.2015 р.)
<http://vww.textbooks.net.ua/'content/view/1255/18/>
7. Держархбудінспекція (20.05.2015 р.)
http://wvww.dabi.gov.ua/zakon__2008__02.shtm
8. Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів (20.05.2015 р.)
<http://zumf.com/doc/5507/>
9. Склад, зміст, порядок розроблення, погодження та затвердження генеральних планів міських населених пунктів - ДБН 6.1-3-97 (20.05.2015р.) <http://budinfo.com.Lia/dbn/63.htm>